

Uniwersytet Mikołaja Kopernika
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Muzeum im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu
Muzeum Jana Kasprówicza w Zakopanem

serdecznie zapraszają w dn. 22-24 października 2026 r.
na międzynarodową konferencję naukową, zorganizowaną w stulecie śmierci poety:

FENOMEN KASPROWICZA

Śmierć Jana Kasprówicza, której stulecie obchodzimy w tym roku, wywołała ogromne poruszenie w całym kraju. Długo nie opadała fala uroczystości upamiętniających poetę, szczególnie wysoka na Kujawach - w jego stronach rodzinnych, w Wielkopolsce oraz, oczywiście, na Podhalu w Zakopanem, gdzie twórca spoczął. Po stu latach od tego czasu trzeba zastanowić się, na czym polegał fenomen Kasprówicza, którego dzieło, złożone i często wymagające od czytelnika niemałego wysiłku, zdobyło sobie tak duże uznanie w szerokich kręgach społecznych.

Dysponując tomem 18 *Nowego Korbuta*, całością *Pism zebranych* w edycji Romana Lotha, analitycznymi i syntetycznymi pracami o Kasprówiczu i o jego epoce, warto przyrzeć się uważniej biografii pisarza i uczonego, opiniom o nim, formułowanym z uznaniem czy entuzjazmem już za jego życia, a także po śmierci - tak bezpośrednio po niej, jak i w latach późniejszych, aż po nasze czasy.

Dlatego też w polu widzenia powinny się znaleźć również muzea i wystawy czasowe. Pytając o to, co w dziele Kasprówicza pociągało jego współczesnych, co fascynowało (albo, niekiedy, odstręczało) potomnych, trzeba też oczywiście pytać o immanentne wartości jego pisarstwa, spoglądając na nie z nowej, dzisiejszej perspektywy. Warto zatem poddać oglądowi różne kwestie - od ukształtowania języka poetyckiego, wyboru patronów literackich czy wzorców poetyckich na poszczególnych etapach twórczości, przez aktywność krytyczną, w tym krytyczno-teatralną, dramaturgiczną, translatorską, po najogólniejsze zagadnienia światopoglądu i wyobraźni twórczej.

Z pewnością wiele jeszcze można powiedzieć o roli folkloru, gwar, residuum oralnego w dziele młodopolskiego autora. Z drugiej strony głębszego namysłu wymaga jego pasja bibliofilska oraz, wiodąca go ku profesurze i najwyższej godności uniwersyteckiej - droga znawcy literatury powszechnej. Chcielibyśmy zatem także, by zarysowana wyżej perspektywa badawcza - zgodnie z zainteresowaniami Kasprówicza - została poszerzona o ujęcia komparatystyczne, by i on sam został poddany oglądowi przez badaczy z różnych stron świata.

PROPONUJEMY ZATEM NASTĘPUJĄCE POLA REFLEKSJI:

- literackie (obejmujące m.in. nowe odczytania utworów, inspiracje i wpływy artystyczne, dialogi między- i wewnątrzpokoleniowe, zagadnienia związane z krytyką literacką, znaczeniem twórczości w dyskursach estetycznych polskich i europejskich - dawnych i współczesnych),
- teatralne, dramaturgiczne, kulturowe (zagadnienia związane z dramaturgią Kasprowicza, realizacjami scenicznymi, krytyką teatralną, obecnością w przestrzeniach kultury, muzyczność, malarstwo etc.),
- folklorystyczne, antropologiczne, religioznawcze (kultura ludowa, myśl folklorystyczna, antropologiczna, religioznawcza, tradycja katolicka, heterodoksja, ezoteryzm, motywy słowiańskie i prasłowiańskie, sposoby i techniki realizacji motywów, ich znaczenie dla dyskursów o sztuce polskiej i europejskiej, regionalność),
- translatorskie (przekłady autorskie Kasprowicza i przekłady jego utworów, ich znaczenie artystyczne, kulturowe),
- bibliograficzne, biblioteczne, bibliofilskie (tu w szczególności biblioteka Poety, dzieła w bibliotece, relacje z księgarzami i wydawcami),
- biograficzne (dotyczące zwłaszcza słabiej zbadanych okresów w życiu Poety).

Konferencję przygotowują trzy ośrodki akademickie, prowadzące badania nad twórczością autora *Hymnów*: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie oraz jednostki muzealne w Inowrocławiu i Zakopanem.

Konferencja odbędzie się w Toruniu (22 października: Uniwersytet Mikołaja Kopernika), w Inowrocławiu (23 października: Muzeum im. Jana Kasprowicza) oraz w Poznaniu (24 października: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza). Obok klasycznych obrad planujemy trzy tematyczne panele dyskusyjne, dotyczące: biografii poety, a zwłaszcza jego doświadczeń szkolnych, samokształcenia i kariery uniwersyteckiej, bibliofilstwa poety, powstawania i losów jego księgozbioru, a także zagadnień muzealnych.

Konferencja stanowi naukowe dopełnienie obchodów stulecia śmierci pisarza, którym szczególną rangę - ogłaszając rok 2026 Rokiem Jana Kasprowicza - nadano w Zakopanem, w Województwie Wielkopolskim i w Powiecie Inowrocławskim. Obradom w Inowrocławiu towarzyszyć będzie wystawa prac plastycznych w Muzeum, w Poznaniu - wystawa "Kasprowiczyzna w zbiorach Jolanty Maćkowiak-Piaseckiej" w Galerii Atanazego Biblioteki Raczyńskich. Planowane są też inne wydarzenia mające na celu upamiętnienie Artysty, popularyzację jego twórczości i ukazanie jej znaczenia w historii i teraźniejszości regionów. Organizatorzy nie przewidują opłat konferencyjnych. Trwają starania o sfinansowanie przejazdu uczestników między poszczególnymi miejscami obrad. Nie zapewniamy natomiast zakwaterowania. Planujemy wydanie książki pokonferencyjnej.

Prosimy o przesyłanie zgłoszeń z krótkimi abstraktami (do 500 znaków) i informacją o afiliacjach Prelegentów na adres: Kasprowicz2026@wp.pl do 1 czerwca 2026 r. Decyzję o zakwalifikowaniu tematów (organizatorzy zastrzegają sobie możliwość ich wyboru) oraz dalsze informacje otrzymają Państwo do dnia 15 czerwca.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

Komitet Organizacyjny:

prof. dr hab. Hanna Ratuszna (UMK oraz Fundacja im. Profesora Artura Hutnikiewicza)

dr hab. Anna Podstawka, prof. KUL (KUL)

dr hab. Marek Wedemann, prof. UAM (UAM)

prof. dr hab. Radosław Okulicz-Kozaryn (Centrum Badań nad Poezją II Połowy XIX Wieku UAM)

mgr Marcin Woźniak (Muzeum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu)

mgr Piotr Kyc (Stowarzyszenie Przyjaciół Twórczości Jana Kasprowicza)

Sekretarze Konferencji:

mgr Katarzyna Mruk (Muzeum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu)

mgr Małgorzata Karpiel (Muzeum Jana Kasprowicza w Zakopanem, SPTJK)

mgr Filip Bukowski (UMK)

mgr Kamila Rochna (UAM)

mgr Wiktoria Staszkieicz (KUL)